

Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg

September 2014

Les(s) & More: mbo-ers helpen bij gezondere leefstijl

Les(s) & More is een gezondheidsbevorderende interventie, gericht op mbo-leerlingen niveau 1 en 2 in de leeftijd van 16 tot 24 jaar. De interventie bestaat uit een lessenserie, een gezondheidsvragenlijst en een gezondheids-spreekuur op school. Het spreekuur wordt verzorgd door GGD-verpleegkundigen van de afdelingen Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en Seksuele Gezondheid. Het doel van Les(s) & More is de leerlingen meer bewust te maken van de risico's van een ongezonde leefstijl en hen bij hun gezondheidsvragen te helpen door middel van het spreekuur.

Waarom dit project?

Mbo-scholen vragen hulp van de GGD'en bij de preventie van verzuim en vroegtijdig schooluitval van hun leerlingen op niveau 1 en 2. Deze laagopgeleide en veelal allochtone jongeren vertonen vaker riskant seksueel gedrag en overmatig genotsmiddelengebruik en hebben meer psychosociale problemen. Ze kunnen echter de weg tot reguliere hulpverlening, zoals de huisarts of Sense, vaak niet vinden. VGGM en ROC Rijn IJssel ontwikkelden de interventie Les(s)&More. Les(s)&More is een evidence based interventie die laagdrempelige ondersteuning biedt binnen de dagelijkse leefwereld van de leerlingen. Seksualiteit en gezonde leefstijl worden bespreekbaar op school, waardoor problemen eerder in beeld komen. Indien nodig worden leerlingen vanuit het GGD-spreekuur doorverwezen naar de schoolzorgstructuur of externe hulpverlening.

Conclusie

Lessen over gezonde leefstijl en een inloopspreekuur worden door mbo-leerlingen (en hun docenten) zeer gewaardeerd. Het spreekuur trok veel leerlingen en bleek hen ook echt te helpen: hun psychische gezondheid verbeterde en hun zorgbehoefte verminderde.

Les(s) & More werkt!

Het onderzoek liet positieve effecten zien bij de groep leerlingen die de lessen volgden en het spreekuur aangeboden kregen:

- De lessen werden gewaardeerd en het spreekuur werd goed bezocht. Dat is goed nieuws, want deze leerlingen horen bij een risicogroep (15-24 jaar, laag opgeleid, vaak van allochtone afkomst) die moeilijk te bereiken valt. Deze groep maakt bijvoorbeeld nauwelijks gebruik van Sense, de landelijke website en inloopsprekuren die speciaal voor hen zijn ingesteld.
- Deze leerlingen vertoonden naderhand een minder grote toename van risicovol seksueel gedrag.
- Het bezoeken van het spreekuur verbeterde de psychische gezondheid van deze leerlingen.
- De leerlingen die het spreekuur daadwerkelijk bezochten, bleken naderhand zowel op de korte als op de langere termijn significant minder zorgbehoeften te hebben.

Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg
Het programma Vernieuwing Uitvoeringspraktijk Jeugdgezondheidszorg richt zich op verbeteringen in de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (JGZ). De projecten draaien om vernieuwingen in organisatie en bedrijfsvoering, met het doel om de kwaliteit van de JGZ te verhogen. Het gaat in dit programma uitdrukkelijk niet om de inhoud van de werkzaamheden in de JGZ.

www.zonmw.nl/vernieuwingjgz

ZonMw stimuleert
gezondheidsonderzoek en
zorginnovatie

Laan van Nieuw Oost-Indië 334
2593 CE Den Haag
Postbus 93245
2509 AE Den Haag
Telefoon 070 349 51 11
Fax 070 349 51 00
info@zonmw.nl
www.zonmw.nl

Vooruitgang vraagt om onderzoek en ontwikkeling.
ZonMw financiert gezondheidsonderzoek én stimuleert het gebruik van de ontwikkelde kennis – om daarmee de zorg en gezondheid te verbeteren.

ZonMw heeft als hoofdpodragtgevers het ministerie van VWS en NWO.

Les(s) & More onderzocht

De gezondheid van de doelgroep en het effect van Les(s) & More is onderzocht in een vergelijkende studie. Op één locatie van ROC Rijn IJssel kregen de leerlingen alleen de lessen; op een tweede locatie kregen leerlingen de lessen én er werd spreekuur gehouden. Op een derde locatie vond geen interventie plaats; deze leerlingen dienden als controle-groep. De ervaren gezondheid en de zorgbehoeften van de leerlingen werden op meerdere meetmomenten voor en na de interventie in kaart gebracht. Ook is gekeken hoe tevreden leerlingen en docenten waren over de lessen en het spreekuur. In totaal deden 318 leerlingen mee aan het onderzoek. Van hen waren 247 tussen de 15 en 24 jaar, iets meer dan de helft waren jongens (55 procent) en 51 procent had een niet-westerse achtergrond.

Zelf aan de slag met Les(s) & More

Meer informatie over Les(s) & More kunt u vinden op www.vggm.nl/lessandmore. U kunt daar de handleiding en bijbehorende documenten downloaden.

Voor vragen kunt u terecht bij Maeva Bonjour, Projectleider Les(s)&More, GGD Gelderland-Midden: maeva.bonjour@vggm.nl.

Gezondheid en zorgbehoeften van de leerlingen

- Ze waren overwegend tevreden met hun uiterlijk en hun gezondheid.
- Bijna een derde rapporteerde symptomen van een depressie. Meisjes meer dan jongens.
- Een groot deel heeft wel eens gerookt (74 procent) en drinkt wel eens alcohol (83 procent) en bijna de helft heeft wel eens harddrugs gebruikt (48 procent), waarvan 10 procent vaker dan 10 keer.
- 83 procent van de leerlingen heeft ervaring met seks. Van de seksueel actieve jongeren, maakte een kwart van de meisjes en 17 procent van de jongens ooit een onbedoelde zwangerschap mee. Meer dan de helft heeft ervaring met ongewenst seksueel contact, waarvan 22 procent met ongewenste geslachtsgemeenschap.
- Ongeveer de helft van de leerlingen geeft aan behoefte aan zorg te hebben en dit hangt significant samen met de psychische en seksuele gezondheid. Opvallend is dat meisjes met een hoog seksueel risicoprofiel vaker een zorgbehoefte aangeven, terwijl jongens met een hoog seksueel risicoprofiel juist minder vaak een zorgbehoefte aangeven.

De lessenserie

Zowel leerlingen als docenten oordeelden positief over de gegeven lessen. De leerlingen scoren bovendien op een kennistoest na de lessen significant hoger dan ervoor. De docenten geven aan dat de lessen goed uitvoerbaar zijn en dat het niveau aansluit bij de competenties van de leerlingen.

Het spreekuur

Het vrijwillige spreekuur is bezocht door een derde van de leerlingen die het aangeboden kregen. Dat is een relatief groot bereik. Opvallend is dat de meeste leerlingen meerdere problemen aandroegen op het spreekuur. De leerlingen beoordeelden het spreekuur gemiddeld met een 8.8. Nagenoeg alle leerlingen gaven aan een volgende keer weer naar het spreekuur te gaan en zij raden het spreekuur aan bij vrienden.

Het effect van de interventie

De interventie als geheel, dus lessenserie plus inloopspreekuur, laat de hierboven al genoemde positieve effecten zien. De lessenserie alleen lijkt onvoldoende om het gedrag van de leerlingen te veranderen. Het maakt bovendien uit of de leerlingen het aangeboden spreekuur daadwerkelijk bezoeken. Het lijkt erop dat hoe enthousiaster de docent is die de lessenserie geeft, hoe meer leerlingen zich aanmelden voor het spreekuur.

ZonMw-project 156512001